

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS
PUBLISHED BY THE LITHUANIAN NEWS PUBLISHING CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois
Telephone Roosevelt 8500

Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Entered as second class March 7, 1914, at the Post Office of Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS
PUBLISHED BY THE LITHUANIAN NEWS PUBLISHING CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois
Telephone Roosevelt 8500

Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje

VOL. XI.

Kaina 3c.

Chicago, Ill., Pirmadienis, Rugsėjo-September 15 d., 1924

437

No. 222

Azerbedžanas sukilęs prieš Sovietus

Trockis pats ves armiją prieš Gruzinus

1,000,000 audyklų darbininkų grumoją streiku

Trockis patsai vesias armiją prieš Gruzinus

Sovietų valdžia susirūpinusi, kad gali netekti Baku ir Grozno naftos šaltinių.

RYGA, Latvija, rugs. 13. — Bijodama, kad neprarastų Baku ir Grozno naftos šaltinių, sovietų valdžia skubotai esanti pasiuntusi Kaukazo frontu savo vyriausiojo karo vadą, Leoną Trockį.

Sukilimas Gruzijoje sparčiai plečiasi, nors sovietų apsaudoje bando tauti užginti, o prieš savaitę ji buvo dagi paskelbus, kad sukilimas esąs likviduotas.

Trockis keliauja tiesiai Rostovą, iš kur jis ves savo raudonąją armiją prieš nedidelius Kaukazo kalniečių būrius, kurie per pastaruosius dvejus metus nuolat vedė partizanų kovą prieš vietos komunistus. Paskutinis didelis sukilimas buvo 1920 metais, kuomet raudongvardiečiai išskerdė kazokus ir visus jų viršininkus sušaudė.

Trumpi pranešimai, išspausdinti Maskvos Pravdoje ir Izvestijose, rodo, kad visa už-Kaukazija virte verda. Nežiūrint masinių areštų ir sušaudymų, sukilėliai ima miestus vien po kitam.

Sukilusieji Gruziniai rado bolševikus kaip tik nepaisirengusius. Du trečdaliai raudonosios armijos šiuo laiku yra sukoncentruoti Besarabijos ir Lenkijos pasieniuose rudens manevrams, tuo tarpu kai už-Kaukazy buvo palikta tik trys dideli garnizonai.

Azerbedžanas taip jau sukilęs

BUCHARESTAS, Rumanija, rugs. 13. — Gautomis čia iš Rusijos žiniomis, revoliucija Gruzijoje persimetusi jau į Azerbedžaną.

Gruzija esanti įsteigus nuosavą valdžią.

Kaukazo frontui sustiprinti sovietų Rusai pašaukę penkis rezervos klases mobilizuotus. Sako, kad sovietų kariuomenei vadovausias patsai karo komisaras Trockis.

Gruzijos vadai pabėgę

PARYŽIUS, rugs. 13. — Gruzinių legacija Paryžiuje sakos gavusi žinių iš Tifliso, kad Gruzijos prezidentas Grigory Lorkipidze su dviem atstovais, kurie kartu su juo buvo bolševikų areštuoti, pabėgę iš „čekos“ nagų Maskvoj.

Gresia milžiniškas tekstilinio darb. streikas

Streikas paliestų daugiau kaip 1,000,000 toj pramonėje dirbančių žmonių.

NEW YORKAS, rugs. 13. — Tekstilio pramonėje gresia kilti milžiniškas streikas, kuris palies daugiau nei milijoną tos pramonės darbininkų.

nės darbininkų. Manville-Jenkes kompanijos fabrikai Rhode Islande ir North Carolinoje, kuriuose dirba daugiau kaip 818,000 žmonių, per savo bosų ir formanus pranešė darbininkams, kad nuo šio pirmadienio, rugsėjo 15, jiems nukertama 5 nuoš. algos.

Manville-Jenkes kompanija yra didžiausia tekstilio firma visose Jungtinėse Valstijose. Tat jai numušus savo darbininkams algas, tą pat, be abejo, padarys ir kitų kompanijų verpiamieji-audžiamieji fabrikai. Bet darbininkai, iš visa matyt, numazintos jiems 5 nuoš. algos nepriims ir reikalauja jeigu jau ne didesnes, tai bent tokias pat, kokias jiems iki šiol buvo mokama.

Paskutinėje Jungtinių Tekstilio Darbininkų (United Textile Workers of America) konvencijoje Amerikos Darbo Federacijos prezidentas Sam. Gompersas pareiškė, kad atsitikime, jei tekstilio pramonininkai bandytų numušti darbininkams algas, Federacija paremsianti darbininkus visa savo jėga.

Vokiečių valdininkams leista grįžt Ruhre

Grįžusieji tremtiniai gali vėl savo senąsias tarnybos vietas užimti.

DUSSELDORFAS, Vokietija, rugs. 13. — Komanduojuojas aliantų jėgoms Reine francūzų generolas Degoutte paskelbė sprendimą, kuriuo leidžiama grįžti į okupuotąsias sritis ir savo senąsias vietas užimti visiems tiems vokiečių valdininkams ir tarnautojams, kurie nuo okupacijos pradžios buvo iš ten išstremti. Uždrausta sugrįžti tik septyniolikai asmenų dėl jų ypatingų nusidėjimų okupantams.

Portugalija ima nagan komunistus

Del bandymo kelt revoliuciją įsakytą suimti visas kompartijos vykdomkomas.

LISBONAS, Portugalija, rugs. 13. — Del bandymo sukelti revoliuciją, Portugalijos valdžia įsakė suimti visus krašto komunistų partijos vykdomojo komiteto narius.

Šiandie buvo mesta bomba į Swiss-Atlantic viešbučio sodą; bomba sprogdama padarė nemažą žalą.

„APSAUGOS DIENA“ TURKIJOS PASISEKIMO

WASHINGTONAS, rugs. 13. — Karo departamento pareiškimu, vakarykštė apsaugos diena turėjusi pilniausio pasisekimo. Apsaugos manifestacijose dalyvavę, aplamai, daugiau nei 16 milijonų piliečių.

Pilietinis karas Kinuose

Sun Jat-Sen su Kuangtungo armija eina padėti Šanghajaus gynėjams

KANTONAS, Kinai, rugs. 13. — Pietų Kinų valdžios vyresninkas, Sun Jat-Sen, su vienu Kuangtungo armijos regimentu šiandie išžygiavo Šanghajaus link padėti Čekiango provincijos armijai ginti Šanghajų nuo Kiangsų kariuomenės puolimų. Sun Jat-Sen'o kariuomenės štabas bus įsteigtas Šiučau'e, šiaurinėje Kuangtungo provincijos daly.

Didelė Sun Jat-Sen'o armijos dalis pirma bus sukoncentruota Šiučau'e, ir po to jau bus pradėta operacija. Sun'o armija skaito apie 40,000 žmonių, tačiau didelė jos dalis reikės palikti Kantonui ginti, kuris, be abejo, būtų užpultas, jei visa iš jo kariuomenė būtų ištraukta.

Atkakli kova ties Liuhu

SANGHAJUS, rugs. 13. — Liuhu šią naktį buvo atkakli kova. Kiangsų artilerijai ėmus miestą bombarduoti, nuo sprogstančių bombų užsidegė keletas namų. Gaisras bemažant išsiplėtė ir po kiek laiko jau beveik visas miestas liepsenojo. Miestas turėjo apie 20,000 gyventojų, bet dabar yra beveik visai gyventojų apleistas.

Kiangsų jėgos, gavusios iš Pekino valdžios sustiprinimų, užsispyrę butinai painiti tą svarbų geležinkelio miestą.

Judėjimas Mandžurijoje

Tuo tarpu... ateina žinių apie didelį kariuomenės judėjimą Mandžurijoje. Čang Tso-linas, mobilizuojąs savo jėgas prieš Pekino valdžią, dalis savo jėgų skubotai siunčia į Šanghaikuaną, ties „didžiąja siena“, kad iš čia pradėtų savo žygius prieš Pekiną.

Visoj Mandžurijoje paskelbta karo padėtis. Pekinas irgi randas pusiau karo padėtį.

Šanghajaus svetimšalių sodyba neliesta

Svetimšalių sodyboj viskas ramu. Britų, Francijos, Japonijos, Italijos ir Jungtinių Valstijų laivynų kareiviai laiko pilniausį kordoną apie sodybą ir visas viešąsias įstaigas.

Anglis veikia pabranginti 25 nuošimčius

Pasak kai kurių didžiulių Ilinois valstijos anglies pramonininkų trumpu laiku — bėgiu gal ne daugiau kaip dešimt dienų, anglis žymiai pabranginti — pabranginti veikiausia kokiais 25 nuošimčiais.

Anglis, kurios tonui dabar mokama \$8.25, mokėsianti apie \$11 tonui.

Anglis perkama vagonais ir mokama dabar \$7.25 tonui, mokėsianti \$9 tonui.

LONDONO MOTERYS GATAVOS UZBUČIUTY DŽEKI KUGENĄ.

LONDONAS, rugs. 13. — Kai šiandie čia atvyko Amerikos „muvin“ pikcherių bolvonukas, Džekis Kugenas (Jakie Coogan), geležinkelio stoty pasitiko jį tytveikai moterų, kurios būtų sudraskiusios jį, kiekviena nerūdama jį pabučiuoti.

Šelmiui Džekiui tas beveik būtų patikę, bet policija pabijojo, kad jam tai gal but per daug, o kas per daug — nesveika, ir todėl pasiskubino išvaduoti jį iš moterų būkčių ir nulydėti į viešbutį.

ANGLIJOS PREMJERO MACDONALDO SUNUS

Anglijos darbiečių ministerio pirmininko Ramsay MacDonaldo sunas, Malcolm MacDonaldas (kairėje), kurs dabar yra atvykęs į Jungtines Valstijas ir buvo pristatytas Prezidentui Coolidge'ui, Washingtono. Antras paveikslėly asmuo — Malcolm brolis, atlydėjęs jį į Huston stotį prieš išvažiuojant į Ameriką.

Vilniaus klausimas Suomijos spaudoj

KAUNAS, rugp. 29 [LŽ]. — Lenkai, besitariant Tautų Sąjungos posėdžiams, pradėjo varyti smarkesnę propagandą savo naudai Pabaltijos Valstybėse ir Suomijoje. Taip neseniai Varšavoje buvo įvykęs Suomijos, Estijos, Latvijos ir Lenkijos užsienio reikalų ministrų spaudos skyrių viršininkų suvažiavimas, per kurį lenkai mėgino patraukti savo pusę tų valstybių spaudą. Dalyviai buvo gerai vaišinami ir vežiojami po įvairias Lenkijos vietas ir okupuotus kraštus, kaip antai Vilnių. Lenkams rūpėjo svečiams įrodyti, kad Lenkija visiškai nemananti kariuoti, kad visos paskalos apie Lenkijos karingumą esančios grynas prasimanymas, kad taip pat netiesa, kad lenkai persekioja tautines mažumas, kad tos mažumos, esą, ištikrųjų esančios patenkintos savo padėtimi, kad Lenkija tik rūpinantis savo ekonominės gerovės stiprinimu. Žodžiu, kad Lenkija nėra vilkas, o tik meliška.

Tenka pripažinti, kad lenkai šio to ir atsiekė. Taip antai, suomių užsienio reikalų ministerijos spaudos skyriaus vedėjas p. Thesleff per pietus Katovicuose pasisakė esąs lenkams reikalingos nuomonės šalininkas. Taip pat, suomių laikraštį „Iltaalehti“ pasirodė pora straipsnių, pasirašytų vienas O. H-en, antras — S. T., Vilniaus klausimu, kuriuose autoriai stengiasi įrodyti, kad Vilniaus klausimas — nesąsaktualus ir jau kartą išspręstas, neprivalęs iš naujo but keliamas. Esą tiesa, kad į Vilnių galinti turėti pretenzijų Lietuva, bet tik istoriniais motyvais, tuo tarpu kai dabar Vilniaus srities gyventojai, drauge su

štraipsnių profesorius pabrėžia, kad tol, kol bus atmenama Vilniaus aneksija, tol negalima laukti pastovios taikos Rytuose. Tad Vilniaus klausimas turis but iš naujo peržiūrėtas. Mums tenka pareikšt džiaugsmo, kad suomių spauda deda tokių rimtų ir objektingų straipsnių Vilniaus klausimu, kaip kad šis prof. Niemi rašius. Iš jo nevienas suomis šviesuolis galės tiksliai pasiformuoti apie tikrąjį dalykų stovį Vilniaus ginče tarp Lietuvos ir Lenkijos, kas taip yra svarbu, objektingai sprendžiant šį opų klausimą.

Metė Bombą del juoko — 2 užmušti 5 sužeisti

FLORENCIJA, Italija, rugs. 13. — Del mestos į fašistų susirinkimą bombos, kuri sprogo, du žmonės buvo užmušti, o penki sunkiai sužeisti, tarp jų viena 17 metų mergaitė.

Tardymai parodė, kad bomba metė jauni vaikinai, kurie rado ją padėtą ties vienu triobėsiu — matyt padėtą tikrų šamokslininkų, neturėjusių tečiau pakankamai drąsos mesti ją į susirinkusių būrį.

Vaikinai, radę bombą, metė ją į susirinkusius del juoko, manydami, kad bomba tuščia.

EKSPLODAVO PARAKO SANDELIAI

HONOLULU, rugs. 13. — Šį rytą įvyko Schofieldo kareivinių parako sandėlių eksplozija, sunaikinusi apie 300,000 dolerių vertės Jungtinių Valstijų paraviečių, 100 frankų \$4.45
Belgijos, 100 frankų \$4.99
Danijos, 100 kronų \$16.88
Italijos, 100 lirų \$4.88
Francijos, 100 frankų \$5.39
Lietuvos, 100 litų \$10.30
Norvegijos, 100 kronų \$13.79
Olandijos, 100 florinų \$38.35
Suomijos, 100 markų \$25.52
Svedijos, 100 kronų \$26.60
Sveicarijos, 100 frankų \$18.82

Iš Tautų Sąjungos susirinkimo darbuotės

Komisijai pavesta sutaisyti konkretų projektą pasaulio taikai apdrausti.

ZENEVA, Sveicarija, rugs. 13. — Trečioji Tautų Sąjungos komisija pabaigė savo kalbas apie arbitraciją, saugumą ir nusiginklavimą ir tuos klausimus atidavė subkomisijai, kad ji surašytų konkrečius projektus.

Subkomisija nutarė, kad visos valstybės, kurios priima arbitracijos ir saugumo protokolą, tuo pačiu automatiškai pasizada vėliau dalyvauti nusiginklavimo konferencijoje. Protokolas nemėgins siulyti koki nors aprėžtą nusiginklavimo planą, jis paduos tik aplamą ginklavimos sumažinimo schemą.

Tikimos, kad komisija savo projektą pabaigęs prieš Tautų Sąjungos susirinkimo išsiskirstymą, taip kad būtų galima sušaukti tarptautinę konferenciją. Atrodo tečiau, kad nieko galutinio nebus daroma anksčiau nei Jungtinėse Valstijose įvyks prezidento rinkimai.

Del Vokietijos įstojimo Tautų Sąjungon

Iš Berlyno gauta pusiau oficialis pranešimas, kad Vokietija nesidėsianti Tautų Sąjungon ligi jai nebusia pasiulyta nuolatinė vieta Tautų Sąjungos taryboje. Po to taryba turėjo slapta susirinkimą ir, sako, vienbalsiai nutarė, kad Vokietija turinti turėti vietą taryboj kartu su kitomis didžiulėmis valstybėmis. Tasai nutarimas buvęs praneštas Berlyno valdžiai, idant tuo budu paskatinus ją greičiau paduoti savo aplikaciją pataipti Sąjungos nariu.

Tarybos sprendimai bus daromi dviem trečdaliais balsų

Francijai pavyko gauti pritarimą rezolucijai, kuria einant Tautų Sąjungos taryba savo sprendimus daro nebe vienbalsiai, kaip kad iki šiol buvo, bet dviem trečdaliais balsų.

Čilė šauks konstitucijos susirinkimą

Senoji konstitucija nebetinka respublikos gyvenimui.

BUENOS AIRES, Argentina, rugs. 13. — Militarė „junta“ arba triumviratas, kurs dabar valdo Čilę, su gen. Altamirano prieky, įsakė valstybės pinigų tui tuojau išmokėti valstybės tarnautojams algas už liepos ir rugpjūčio mėnesius, kurios buvo nėmokėtos, tuo tarpu kai parlamentas buvo patsai savo nariams algas padidinęs.

Militaris triumviratas ruošias umai sušaukti stėgiamąjį seimą svarstyti ir priimti naują krašto konstituciją, kuri geriau atitiktų Čilės gyvenimui nei dabartinioji.

Tuo tarpu civilis kabinetas, triumvirato sudarytas ir jam atsakomingas, ves administracijos reikalus kaip de facto valdžia. Pirmoji militarė „junta“, susidedanti iš keturiasdešimt trijų karininkų, kuri padarė visą tą revoliuciją visai ramiu budu, tapo likviduota. Prieš likvidavimą ji išleido manifestą, kviesdama kariškius remti naująją valdžią, kuri, ramios revoliucijos keliu paimus valstybės vairą į savo rankas tuojau paleido kongresą ir išstremė respublikos prezidentą Alessandri, priimdama jo resignaciją, kurią kongresas prieš tai buvo atsisakęs priimti.

RADE NAUJA VAISTA GIMDYMO SKAUSMAMS PASALINTI

PARYŽIUS, rugs. 13. — Daktarai Regina, Perlis ir Oleisz esą išradę vaistą gimdymo skausmams pašalinti. Tasai vaistas, įleistas į kraujagysles, moterį užmigdo keturioms penkioms valandoms. Ji miega saldžiai, ir laike miego jos kvėpavimas ir širdies plakimas esą visai normalūs.

Po gimdymo motina palengvėle atbunda ir atbudus nejaucia nė galvos skaudėjimo nei širdies pykimo, kaip kad paprastai esti nuo chloroformo.

Greičiausias Pinigų Pasiuntimo Budas

Nežiurint kiek nemokėtum už telegramą, kokiais keliais nesiustum, niekur nerasi greitesnio pinigų išmokėjimo budo Lietuvoje, kaip

NAUJIENŲ TELEGRAFINĖS PINIGŲ PERLAIDOMIS.

Jau dabar, turėdami aiškių žinių ir faktų kaip veikia mūsų telegrafinė sistema, kokios kliutys stovi ant kelio greitam susižinojimui Lietuvoje, drąsiai sakome, kad greitesnio budo tuo tarpu nėra. 90% išsiųstų pinigų iš mūsų pasiekia adresantų rankas bėgyje 10 dienų. Bet Naujienos tuomi nepasiganėdina. Naujienos ieško budų, kad išmokėjimą dar labiau pagreitinų, pagerinus ir pasiekus pilno tobulumo pinigų siuntimo srity.

DEL PAPRASTO GREITUMO NAUDOKITĖS NAUJIENŲ PAŠTO PERLAIDOMIS; DEL YPATINGO GREITUMO NAUDOKITĖS NAUJIENŲ TELEGRAFINĖMIS PERLAIDOMIS.

Naujienų Telegrafinės Pinigų Perlaidos kainuoja daugiau negu paprastos tik

50 CENTŲ

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St.,

Chicago, Ill.

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday
By The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

Editor: P. Strigaitis
1739 South Halsted Street
Chicago, Ill.
Telephone Roosevelt 3545

Subscription Rates:
\$5.00 per year in Canada.
\$7.00 per year outside of Chicago.
\$5.00 per year in Chicago.
30¢ per copy.

Entered as Second Class Matter
March 17th, 1914, at the Post Office
of Chicago, Ill., under the act of
March 2nd, 1879.

Nauienos eina kasdien, išskyrus
šeštadienį. Leidžia Nauienos Re-
daktoriai, 1739 So. Halsted St., Chicago,
Ill. — Telefonas: Roosevelt 3545

Uždavymų kainos:	
Metams — perštui	\$5.00
Metams — už	4.00
Tris mėnesiams	2.00
Vieneriems mėnesiams	1.50
Vieneriems mėnesiams	.75

Chicagoje per neštotojus:	
Vieną kopiją	8c
Savaital	75c
Mėnesiui	1.50

Uždavymų kainos, ne Chicagoje:	
Metams — perštui	\$7.00
Metams — už	5.50
Tris mėnesiams	2.50
Vieneriems mėnesiams	1.75
Vieneriems mėnesiams	.75

Lietuvon ir kitur užduoties:	
Metams — perštui	\$8.00
Metams — už	6.00
Tris mėnesiams	3.00
Pilnais metų siūlyti pats Money	

(Ordinar, kartu su užsakymu.)

Garsūs Anglijos mokslininkas, filosofas ir rašytojas, Bertrand Russell, kuris neseniai lankėsi Jungtinėse Valstijose ir laikė paskaitas, paskelbė dabar savo įspūdžius iš tos kelionės po Ameriką.

Tarp kitko Russell sako, kad darbininkų politikos atžvilgiu Jungtinės Valstijos šlandie stovi tenai, kur Anglija stovėjo apie trisdešimt metų atgal. Tam įsiai randa tris priežastis. Viena, Amerikos industrializmas yra dar palyginamai jaunas; antra, imigracija ir rasiniai skirtumai trukdo darbininkų solidarumo jausmo augimą; trečia, dėl krašto turtingumo žmonės čia rodo, kad dabartinė ekonominė sistema esanti gera.

Anglų rašytojas mano, kad Amerika per ateinančius šimtą metų vaidins milžinišką rolę pasaulio istorijoje, kadangi ji yra galingesnė už bet kurią kitą šalį. Bet ar gera bus Amerikos įtaka pasaulyje, tai esą klausimas.

Jungtinėse Valstijose dabar, pasak Russell'o, reiškiasi stipri tendencija prie imperializmo. Yra galimas daiktas, jogei ateityje jos pastangos bus dar labiau kreipiamos į savo galios plėtimą — ne tiek teritorijų užkariavimų keliu, kiek dolerio pagalba.

Bet galima tikėtis, kad bus ir kitaip, kadangi Amerikoje, ypač josios jaunimoje, jau žymu aiškus nepasitenkinimas "biznio sekmingumo idealais", kurie iki šiol slėgė Amerikos civilizaciją.

Taigi, Russell'o nuomone, Jungtinės Valstijos eis arba finansinio imperializmo keliu prie ekonominio pasaulio užkariavimo, arba darbininkiško socializmo keliu prie bendradarbiavimo su kitomis civilizacijomis šalis.

Imperializmas Amerikoje paima viršų, jeigu nesugebės susiorganizuoti į tvirtą

bininkai. Šiais metais Jungtinių Valstijų darbininkai daro pirmą didelį mėginimą sujungti į daiktą savo pajėgas politikos dirvoje, remdami La Follette'o kandidatūrą. Bus labai įdomu pažiūrėti, kokias pasekmes turės šitas žingsnis.

Iš tų žmonių, kurie garbina didįjį Amerikos prezidentą, Abrahą Lincolną, turbūt labai retas nežino, kad jo pažvalgos buvo visai artimos socialistams. O betgi tai yra tiesa. Štai ką Lincolnas pasakė apie darbą:

"Darbas yra pirmesnis, negu kapitalas, ir nepriklausomas nuo jo. Kapitalas tėra tik darbas vaisius, ir niekuomet nebutų galėjęs gyvuoti, jeigu pirma nebutų gyvavęs darbas. Darbas yra aukštesnis, negu kapitalas, ir yra vertas daug didesnio atsižvelgimo. O kadangi daugumą daiktų pagamina darbas, tai išeina, kad visi tie daiktai pagal teisę priklauso tiems, kurių darbas juos pagamina. Bet visose gadynėse atsitikdavo taip, kad vieni dirbdavo, o kiti be darbo naudodavosi didele dalimi vaisių. Tai yra neteisinga, ir taip neprivalo toliau būti. Užtikrinti kiekvienam darbininkui visą jo darbo vaisių, arba bent kiek galint arti to, yra uždavinys vertas geros valdžios."

Situose prezidento Lincoln'o žodžiuose, tiesa, nėra išdėstyta pilna socializmo teorija, ir nėra minimas pats žodis "socializmas", bet patmatinė jo mintis sutinka su tuo, ką skelbia šių dienų socialistai.

Socializmo uždavinys tečiaus yra labiau komplikotas, negu pasakyta aukščiau cituotose Lincoln'o žodžiuose apie darbą ir kapitalą. Socializmui reikės ne vien tik rupintis tuo, kad darbininkas gautų "pilną, arba arti to" savo darbo vaisių, bet jam teks žiūrėti ir to, kad darbas toks darytųsi našesnis, nes kitaip sustotų progresas. Darbo našumą gi didina mokslas ir technika.

Taigi, šale darbininko turės gauti atlyginimą ir mokslu bei technikos atstovai.

Antra, socializmo tvarkoje reikės žiūrėti, kad būtų gaminama tas, ko žmonės reikią, ir kad būtų gaminama ne per daug ir nepermažai. Šiandie tą dalyką reguliuoja kainos rinkoje: jeigu kokių nors daiktų esti pagaminama per daug, tai jų kainos puola, gamintojo pelnas nyksta, ir jis turi sustabdyti gaminių; o jeigu kokių nors daiktų esti pagaminama per mažai, tai jų kainos kyla, ir didėjantis pelnas skatina gamintoją plėsti, didinti gaminius.

Kuomet bus įvesta tokia tvarka, kurioje kapitalistų pelnai išnyks, tai gamyba turi but kaip nors kitaip reguliuojama. Jos reguliavimą paims ir savo rankas visuomenė. O jeigu taip, tai reikią ir visuomenei turėti takti tam tikra dalis tų darbų vaisių, kuriuos gamins

Visuomenė, je, be to, turės rupintis ir apšvietos įstaigomis, ir žmonių sveikata, ir kiekvieno asmens saugumu, ir t. t.

Socializmo tvarka tuo būdu reiškia ne tik teisną atlyginimą už darbą, bet ir tokį darbo vaisių paskirstymą tarpe darbininkų, mokslo bei technikos atstovų ir visuomenės, kad galėtų nevaržoma žengti pirmyn medžiaginė ir dvasinė žmonių kultūra.

Tam tikslui bus reikalinga gerai sutvarkyta visuomenės organizacija. Vien tik valdžios jėgomis socializmo tvarka negalėtų laikytis.

Apžvalga

KAPITALISTŲ PAGELBININKAI.

Kuomet prieš Vokietiją stovėjo klausimas, priimti ar ne priimti ekspertų planą reparacijoms sutvarkyti, tai komunistai išvien su dešiniuosiais nacionalistais. Vieni ir antri priešinosi tam planui.

Kodel? Vienas nacionalistų kalbėtojas, Becker iš Hesseno, reikštai nurodė šitokią priežastį, delko kairieji ir dešinieji "revoliucionieriai" eina prieš ekspertų planą. Įsiai pareiškė:

"Aš pabrėžiu dar kartą, kad ponas Koenen (komunistų vadas. "N." Red.) atkartotinai pažymėjo — apie tai vėliau kalbėsi ir p. Katz (kitas komunistų atstovas. Red.) —, jogei toks apsunkinimas sumažintų pramonės pajėgą eksportuoti. Tame nėra jokios abejonės. Tai yra grynai kapitalistinė pažvalga. Jūs galite suprasti, kaip aš džiaugiuosi, kuomet komunistai gina kapitalistines pažvalgas."

Taigi, aiškiai matome, kad Vokietijos komunistai gynė kapitalistų reikalus, kovodami kartu su jais prieš ekspertų planą.

Jeigu komunistai būtų vien tik rupinęsi apsaugoti savo šalies pramonę nuo perdidelio apsunkinimo, tai dar nebutų galima jiems daryti priekaištų. Nes kuomet kenčia pramonė, tai kenčia ne tik kapitalistai, bet ir darbininkai.

Bet Vokietijos pramoninkai kovojo ne tiek prieš industrijos apsunkinimą reparacijomis, kiek prieš visai kitą dalyką, būtent prieš valiutos stabilizaciją. Einiant Dawes'o reparacijų planu, turi but duota Vokietijai 200 milijonų dolerių paskola ir įsteigtas aukštinis pinigų leidimo bankas. Šitie ekspertų plano punktai ir buvo daugiausia nemalonūs stambiesiems Vokietijos pramonininkams, nes, įvedus tvirtą valiutą, jie netenka progos daryti milžiniškus pelnus spekuliacija. Pasakiusieji Stinnes'o ir kitų Vokietijos kapitalistų lobiai juk padaryti pinigų infliacijos (valiutos smukimo) metu.

Kapitalistai, vadinasi, norėjo, kad markė vėl imtų smukti taip, kaip ji smuko per keletą metų karo pabaigoje ir po karo. Ir komunistai juos tame rėmė, tikėdamiesi, kad nauja pinigų infliacija taip padidins skurdą miniose, jogei jos stacia galva puls į "revoliuciją".

Štai delko mes matėme toki nuostabią vaizdą Vokietijoje, kad aršiausieji darbininkų lupikai — stambieji pramoninkai, fašistai ir junkeriai, vedami gen. Ludendorfo, susidėję su komunistais, balsavo prieš Londono sutarties priėmimą.

Bet šita marga atžagareivių gauja tapo nugalėta. Londono

šlandie Francijos kariuomenė jau traukiasi iš daugelio okupuotųjų Vokietijos vietų.

SUKILIMAS GRUZIJOJE. PLEČIASI.

Amerikos korespondentas Donald Day telegrafuoja iš Rygos, kad sukilimas Gruziijoje "sparčiai plečiasi, nežiurint sovietų spaudos ginčijimų, paskelbusios savaitę laiko atgal, kad sukilėlių armijos esančios likviduotos."

Bolševikų valdžia, bijodamasi

Vokiečių ultranacionalistai ir Rytprusiai

"Kl. Z." rašo: "Prieš karą ir karo metu apie koki ten Rytprusių separatizmą neteko daug prisiminti. Rytprusių provincija buvo viena anksčiausiai sujungtų su Prūsų centru dalių. Kad Vokietijos vakaruose ir pietuose kartais buvo šaipomasi: "Der ostpreussische Ochse" (rytprūsiskas ožs), tai tat buvo niekas daugiau, kaip tik pasiujokimas tos provincijos nerangumui; panašiai pasigirdavo Berlyne ir del kitų provincijų: "saksoniškas veršis", "meklenburgiškas asilas" ir t. t. Politinio separatizmo pasireiškimo aukščiausiai tik svarstant Berlyne Rytprusių provincijos etatus: Rytprūsiai jau senai nepatenkinti Berlynu del to, kad centras, esą, per mažai atsižvelgiąs į skirtinguosius Rytprusių reikalus. Paskiaisiais metais Rytprūsiai pagaliau iškovojo tai, kad leista — tai provincijai dabar Berlyne turėti įgaliojimą pasiuntinį, lyg ir "Rytprusių reikalams ministerį", kokį turi ir federatyvūs Vokietijos valstybės gi Karaliaučiuje, be paprastų administracijų, ir centro įsteigti dabar sėdi vienas specialinis "Vokiečių vyriausybės įgaliojimo Rytprūsiam." Pasikeitimas čia minimais įgaliojimais sustvėrino legalės rušies separatizmą.

Bet ir nelegalis separatizmas sustvėrė. Lenkų koridorius einant Versalės sutartimi atskyręs geografiniai Rytprūsio nuo bendrosios Vokietijos valstybės, įgaliui kai kuriems Rytprusių sluogsniams virto akstiniu auginti ir vartyti separatizmą platesniu mastu. Jei pirmiau Rytprusių separatizmas rėmėsi vien paprastu provincializmu, noru finansiniais ir administratyviais įgauti didesnės reikšmės, tai po karo tojo separatizmo plotmė padidėjo. Kai kurie Rytprusių ultranacionalistai pradėjo jausis prisilęgtos Vokietijos tautos likimo akstinu, pradėjo įsidiuoti (šale Bavarų) esą geriausias Vokietijos tautos branduolys. Kad taji "branduolį" dalinai sudaro išsigimę vok. dvairininkai, kad tautinių organizacijų vadai dažniausia svetim-palaikiai avanturistai — Rytprusių plačioji vokiškoji visuomenė mažai teprimatė, dar mažiau tesusprato. Šiaip nebutų pereitais rinkimais savo balsų didžiumą atidavusi ultranacionalistų veikėjams, turintiems kur kas platesnių užsimojimų, negu tik Rytprusių reikalų gynimas.

Nepasisekus pereitais metais Bavaruose įvykdyti Hitlerio-Liudendorfo pučą, Vokietijos ultranacionalistai svarbiausia savo veikimo sritimi pradėjo laikyti Rytprusių provinciją. Ir kiek tą laikotarpį pristeigta Rytprusių organizacijų ir įstaigų! Tik mažiausia dalis apie tai žinių pateko į spaudą. Patikimi Rytprusių asmenys tikina, kad slaplųjų arba kaip nors prisidengusiųjų organizacijų Rytprūsioje esą daugiau, negu viešųjų, laikraščiuose skelbiamųjų. O kiek jau vien ir tų matyti! Veikliausia Rytprūsio "tautinio branduolio" organizacijų bus Ammonitės

netekti Grozny ir Baku kerosino laukų, skubiai pasiuntę į Kaukazo frontą vyriausiąjį kariuomenės vadą, Trockį.

Tas pats korespondentas sako, kad gruzinų sukilėliai pirmu kartu užklupo valdžią neprisirėngusių, nes dauguma raudonosios armijos dabar esanti sukoncentruota prie Besarabijos ir Lenkijos sienų, ir Kaukaze palikę trys dideli garnizonai.

Komisariui Trockiui tečiaus gal vėl pavyks sutremti Gruziją ir įsteigti joje bolševikišką "laisvę".

Pirmiau nebuvo visiškai aišku, kiek Rytprusių ultranacionalistų organizacijos palaiko ankštus santykius su bendromis Vokietijos tos rušies sąjungomis. Bet Tilžeje surengtoji "Rytprusių diena" Karaliaučiuje ir Zalgrio laukuose rengiamos "laimejimų atsiminimo šventės" rodo, kad tie santykiai yra labai ankštūs ir kad Vokiečių ultranacionalistai jaučiasi labai solidarai, ir ne tik tai: rodos ir patsai ultranacionalistų veikimo centras persikėlė į rytus į Rytprūsio. Kad ryšy su 10 metų laimejimų atsiminimų šventėmis atvyko į Rytprūsio garsingiausias kadais Vokiečių generolai: Liudendorfas, Hindenburgas ir dešimtis kitų generolų, tai tat neprivaldėtų buti ypatinga — jei su tuo nebutų susitęti kai kurie didesni ypatingumai: tasai generolų štabas, be kitų ceremonijų, yra ypatingai linkęs nulaikyti paradas, paradas ir dar kart paradas, pradedant nuo šlapiausių moksleivių ir baigiantis "atsargos grupėmis." Liudendorfas ir kiti generolai nesinaudoja traukiniais, bet važinėja per Rytprusių provinciją automobiliu, užsukdami į kiekvieną artimą miestą ar miestelį, kur tik yra didesnis "suorganizuotųjų" pulkas, vadinasi, kur Liudendorfui jau užsimoka "nuimti parą." Dar ypatingiau, kuomet pritariame, kad Liudendorfas matomai visai nevažinėja kaip koksai ten vainikuotas svečias, bet kaip, asmuo, darys savo vizitas sulig tam tikrų taisyklių: yra faktas, kad viename miestely netoli Karaliaučiaus Liudendorfas "atstatydingas" vienos "sporto" grupės vadą ir "įsakęs kitam eiti vado pareigas, nes pirmasis tos grupės vadą pasirėdęs netinkas. Vadinasi, Liudendorfo misija Rytprūsioje visai kitokia negu laureato vizitas.

Kuriais galutiniais tikslais suvažiavo visi tie generolai į Rytprūsio? Ir čia gauname paliešti štai kokių dalykų:

Sutartinomis, pačioje šaltinių vertybėje painformuotų rytprusių žiniomis Vokiečių ultranacionalistai Liudendorfo ir kitų generolų bei vadų diriguojami sukūrė Rytprūsioje "Vokiečių tautos veikimo centrą", kuris, pasinaudodamas Ammono vedamu "taut. organizacijos sąjungos" komitetu surenges ir tą pačią Tilžeje ką tik švestą "Rytprusių dieną".

Toliau laikraštis sako, kad tie vokiečių ultranacionalistai esą suplanavę paskelbti Rytprūsio nepriklausomais nuo Vokietijos, atskirti Klaipėdą nuo Lietuvos, susitarti su Lenkais prieš Lietuvą ir net Latviją ir t. t., ligi senosios Vokietijos atstatymo. Laikraštis baigia taip:

Galimas dalykas, kad ne visos čia minimos smulkmenos ant plauko atitinka tikriesiems Rytprusių ultranacionalistų planams. Bet tiek yra faktas, kad Liudendorfių ir Ammonitės pakaušiuose pakuos planai tikrai sukasi ir verda. Jei skaityti faktų, kad tie vokiečių ultranacionalistai esą suplanavę paskelbti Rytprūsio stacionuotos ultranacionalistų organizacijos

skaityti faktų, kad tos organizacijos savo narių skaičium sudaro gražioką armiją. Liudendorfo ir kitų dar šiomis dienomis inspiruotą griežtų tautinių fanatizmo, jei skaityti faktų, kad suvažiavę į Rytprūsio generolai nuima ten dabar vyrų paradas, tai negalbuti perdėta daryti išvadą, jog Rytprūsioje kažki kas darosi, kažki kas iš apačios verda. Imant iš psichologinės pusės svarstyti, nėra nieko nuostabaus, kad Vokiečių ultranacionalistai rengiasi Vokietijos reakcijos ugnį sukurti lygiai Rytprūsioje. Čia prieš dešimt metų po smarkių kovų Vokiečių armija, tų pačių dyvūčių, Hindenburgo ir Liudendorfo vedama, susilaukė pirmojo didžiojo laimejimo ties Zalgriu. Minėtų generolų akcijos tuomet buvo labai pakilusios. Po revoliucijos iki pernai tasai entuziazmas miegojo. Ir dabar vėl žadinamas ultranacionalistų šino obalsu: iš Rytprusių turi kilti Vokiečiams išganymas, iš Rytų turi užtekėti reakcijos saulė!

Ne mūsų, lietuvių ir ne mūsų klaipėdiečių dalykas daryti prognozą del busimo Vokiečių reakcijos išsivystymo. Gaile tik vokiečių piliečių, kuriems prasidėjus aktiną kovai tarp Vokiečių demokratijos ir reakcijos, kilus "piliečių karui" gali prisieiti dar pabraidžioti kraujo tvanuose. Nes kad Vokiečių ir pasaulio demokratija jau dabar leistų įsigalėti Vokiečių reakcijai, sunku tikėti.

KORESPONDENCIJOS

Kenosha, Wis.

T. M. D. 119 Kuopo ir jos gyvenimas.

T. M. D. 119 kuopa sutvėrta rugpiučio 21 d., 1910 m., Sv. Petro parapijos svetainėje, 7 narių, kurių pirmieji buvo Kaz. Klauga (dabar esantis Chicagoje Dr. K. Klauga), Kaz. Brazevičius, Ant. Pakšys, Ant. Lauraitis, Pr. Jakutis, Juoz. Balaitis ir Ant. Orlauskas. Vėliau prisirašė ir daugiau įžymesnių veikėjų, taip kad buvo gerokas skaičius narių. Taip kuopa gražiai gyvavo iki gruodžio 26 d. 1915 m. Tą dieną buvo surengtos prakalbės Dr. A. Zimontui. Laikė prakalbų, prisirašė daug didesnių skaičius naujų narių, negu kad kuopoj buvo senų narių. Nuo tos dienos kuopa pasidarė jau pusėtinai didelė ir skaitlinga nariams. Prabėgo dar apie porą metų, vasario 4 d. 1917 m. buvo vėl surengtos prakalbos kartu su S. L. A. 212 p. Kalbėjo p. Chmielauškas. Vėl prisirašė nemažas skaičius narių, taip kad kuopa pasidarė labai didelė. Bet tas didumas kuopos jau neilgai tęsėsi: už metų antrą pradėjo mažėti. Žinoma, tam buvo daug priežasčių, jauni vyrai liko paimti į kariuomenę, paskiau užėjusios politinės audros, kurios siautė lietuvių tarpe, irgi nepridavė gerų ir T. M. D. 119 kuopai; niekurie gi išvažiavo į Lietuvą. Štai vasario 1 d. 1920 m. susirenka tik 9 nariai. Po apkalbėjimo nutarta kuopą likviduoti, arba jeigu kas norės, gales užsimokėti per drg. K. Brazevičių, kuris sutinka pinigų pasiųsti į centrą. Buvusių daug knygų nutarta duoti po vieną egz. į miesto knygyną, o kitas pasiųsti į Lietuvą. Tai ir liko išpildyta. Buvusius dar pinigais \$12.00 nutarta, kad K. Brazevičius padėtų į Banką, o ir kitas turtais paliktas K. Brazevičiaus priežiūrai, tikslu, jeigu laikui bėgant kas atsirastų ir norėtų atgaivinti kuopą, tai turėtų prašyti. Nuo pat susitvėrimo ir iki tam laikui daugiausia dirbo mūsų gerb. neuilstantis darbuotojas Kaz. Brazevičius.

Prabėgo apie keletą mėnesių nuo to laiko, kaip buvo paskutinis

nis susirinkimas laikytas, pagalio man, kad kuopą reikią likviduoti, pakalbinus keletą senųjų narių užsimokėti ir gavęs kelis narius pasiunčią pinigus į centrą, gavęs gi knygas atidavė nariams. Taip laikiau nuo 1920 iki rugpiučio 15 d. 1924 m., kada viskas maždaug aprimo ir pasirodė, kad ir vėl randasi žmonių, kurie nori pradėti apšvietos darbą, taip jau pradėjo stoti nauji nariai. Štai rugpiučio 15 d. įvyko pirmas po 1920 m. susirinkimas pas drg. A. Pakšį, 220 Milwaukee Ave. Apkalbėta daug svarbių dalykų ir susirinkus gražiam būreliui narių likos išrinkta sekama valdyba: pirm. A. Pakšys, rašt. J. Kasputis, izd. S. Ruika. Nutarta, atvesus orui surengti prakalbas. Prisirašė 5 nauji nariai. Mat sužinojė, kad dabar gausim brangias knygas, "Pasaulio Istoriją" ir kitas, tai subruzdavo. Matosi, kad kuopa jau atgyja ir prasideda vėl veikimas.

Milwaukee, Wis.

Šis-tas apie Milwaukee ir lietuvių

Miestas turi nemažai gyventojų, net per daug sulig darbų. Gera laikais net trukdavo darbininkų, bet dabar nors kamamai ir teberuksta senu papratimu, bet daug darbininkų vaigšto be darbo.

Miestas yra apgyventas daugiausia vokiečių ir Vokietijos lenkų. Unijų nėra, taip kad nėra kam užsistoti už darbininkus. Miesto mayoras yra socialistas, tad tvarka mieste yra gera ir tuo gyventojai labai džiaugiasi. Pirmiau miestas buvo apsielęs, plytos vydavosi gatvėkariams. Socialistai likus mayoro miestas tapo švaresnis, šviesesnis, gatvės visur irgi taisomos. Gyventojai džiaugiasi, kad turi gerą mayorą, tik nusiskundžia, kad taksai esą augsti; bet taksai ne nuo mayoio priklauso.

Lietuvių irgi yra kelios šeimos. Daugelis turi savo nuosavybes ir gražiai gyvena. Bet daug lietuvių yra sulenkėjusieji, daugelis gi yra vedę lenkes. Kitas lenkiškai nema, bet vistiek "poniška" kalba — kaip su rogemis vasara važiuoja. Yra ir lietuviška šv. Jurgio parapija, kuri betgi parapijonų daug neturi. Parapijonys skundžiasi, kad sunku ir kunigui algą sukrastyti, o be to parapija yra paskendus skolose sulig ausų. Pereitą žiemą parapijonys surengė du vakarus, į kuriuos tik vieni parapijonys teatėjo. Sakoma, kad kunigas visai nesirodė vakaruose; kam tai jis pasisakęs, kad jam sarmata eiti į tokius vakarus, nes gali girti parapijonys susiminti, tai būtų jam nesmagumo. Bet imti algą nuo parapijonų ir kirpti jų kailį jam nėra sarmatos.

Jungt. Valstijos yra "dry", bet Milwaukee yra "wet". Bet kartą užklupo salinūs prohibicijos agentai. Baisu kas tada pasidarė; buvo ir kraujo praliejimo.

Yra ir lietuvių, kurie munsai traukia. Kartą aplankiau savo pažystamą. Besėdint sunus ir parveda girtą tėvą ir įmeta į stubą. Sarmata yra gerti tiek, kad ir savo protą prageriti.

Įvairenybės

VOKO IR ATVIRLAISKIO JUBILIEJUS

Žmonės mažai kreipia domės į tai ką dažnai mato ir ko tančiai naudojasi. Retas kas žino, kad šiemet sukanka 60 metų kai atvirlaiskio išrastas. Šis išradimas vokiečiams priklauso. Atvirlaiskio išrado pašto valdininkas Stefanus.

Šiemet sukanka 80 metų kai išrasta budas gaminti vokus mašina. Išradėjas nežinomas.

Francuziškās Daktaras
Specialistas kraujo, odos, chroni-
ku ir slaptu ligu
Gido su pagelba naujausiu metodu
X-Ray Spinduliai
Ofisas 1800 So. Ashland Ave. ant
viršaus Ashland State Banko
Telefonas / Canal 0464
Valandos 2:30 iki 5 ir 8 iki 10.
Nedėlio nuo 2:30 iki 4:30 po piet;
Biuras 4338 Archer Ave.
Val. nuo 12:30 iki 2 ir nuo 6 iki 8
Telefonas Lafayette 3878
Dr. J. W. Beaudette

Chicagos žinios

(Tąs nuo 3-čio pusl.)

Užsimokėkite taksus

Kurie yra pasiėmę mokėti "income tax" dalimis — išmokėjimais, tie šandie iki vidurnakčio turi užmokėti paskirtąją dalį. Jei neužmokės šandie iki vidurnakčio, bus baudžiami.

Lietuvių Rateliuose

Ponas Hertmanavičius Universal State Banke publicistikos vedėju

Pagarsėjęs savo gabumais organizuojamas pono Olszewskio banko kreditorius — depozitorius, ponas Hertmanavičius neseniai pastojio dirbti į Universal State Banką, rodos, už publicistikos vedėju. Savo darbu, jis jau pajėgė sukelti daugiau žingeidumo visuomenėje apie tą bendrą lietuvių įstaigą, kuri dėl vieno žmogaus arsumo, nekulturingumo ir didelio egoizmo nemažai kenčia.

Ponas Hertmanavičius, kaipo biznierių ir kaipo visuomenės darbuotojas yra žinomas visiems Chicagos lietuviams ir dideliu skaitliu visų Amerikos lietuvių. Jis sukurė Mildos Teatro bendrovę; jis pasekmėnį vedė jos reikalus; jis turėjo pasisekimą real estate biznyje; jis visuomet mokėjo įgyti publikos simpatiją, — tai nėra abejonės, jis sugebės sukurti publikos simpatiją ir prie Universal State Banko.

Lietuviai Amerikoje turi du bankus: Universal ir Metropolitan. Nėra abejonės, kad tik mažas dalis Chicagos lietuvių teturi juose savo sąskaitas; taip jau nėra abejonės, kad tiems dviem bankams yra galima paimti bent pusę lietuvių bankinių "biznio ir padaryti juos centru visokių piniginių reikalų aprūpinime. Tuo reikalu ponas Hertmanavičius galės žymiai pasitarnauti, nes jis savo malonumu, savo nuoširdumu pritrauks prie Universal banko didesnę buri lietuvių ir kitos tautos žmonių ir bankas iš jo darbo turės didelę naudą. — Reporteris.

Iš Birutės

Praeitą savaitę atsilankiau į Birutės choro dainų praktiką. Radau svetainėje didelį būrį jaunų merginų, moterų ir vyrų, kurie vedami chorvedžio Antano J. Kvedaro mokiniis Sasnausko "Siuntė mane motinėle".

JONAS WISNIAUSKAS

Persikyrė su šiuo pasauliu 13 d. rugsėjo, 1924, 9:30 val. vak. po sunkios ligos mirė ligonbuty, 51 metų amžiaus. Amerikoje išgyveno 35 metus. Amžina atilsis Jonas, paėjo iš Lietuvos Suvalkų rėdybos, Mariampolės apskr.

Paliko dideliame nuoludime dukterį Dr. Helena Wisnow ir vieną seserį Oną Miliauskię ir du brolius Juozapą ir Mikolą. Kunas pašarvotas po No. 1603 So. 49th Ave., Cicero. Laidotuvas įvykys utarninke, rugsėjo 16 d., 8 val. ryto. Bus atlydėtas į šv. Antano parapiją, kur įvykys gedulingos pamaldos už vėlionio sielą. Po pamaldų kunas bus išlydėtas į šv. Kazimiero kapines.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, visus draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuose. Atiduodame paskutinį patarimą liekam nuoludę. Duktė, sesuo ir broliai. Laidotuvas patarnauja graborius Eudeikis, Tel. Yards 1741

J. BUCERZAN
ADVOKATAS
Notary Public
3405 Deodor Street
Phone: Indiana Harbor 279,
Indiana Harbor, Ind.

Turiu pasakyti, kad Birutės turi daug gerų jėgų. Choras sutartinai ir gražiai dainuoja.

Su kai kuriais choristais pasikalbėjus pasirodė, kad choras rengiasi prie koncerto, kuris įvyks spalio 12 d. Pilsen Sokol Hall, 1814 So. Ashland Ave. Birutės ketina pasirodyti savo visomis jėgomis, taip kad bus verta pilnai kiekvienam išgirsti šaukus koncerto.

Prisirašė keletas naujų narių. Vienas iš jų dainininkas Jonas Čepaitis ir daug senųjų dainininkių iš vakacijų sugrįžo į chorą prie darbo. Tikrai dar birutėčiai pasigenda vieno iš seniausių Birutės stulpų Adomo Micevičiaus. Geistina, kad jis būtų visados Birutės šeimynoje. Valdyba pranešė, kad yra rengiamas šeimyniškas vakaras šeštadienį, spalio 4, Mildos svetainėje /geresniai susipažinimui tarp choristų ir Birutės remėjų. Buvo išdalinta choristams naujai atspausdinta Birutės konstitucija. Pirmininkas pranešė, kad valdyba stengiasi prisilaikyti įstatymų ir kartu prašė dainininkų, kad ir jie pildytų choro įstatymus.

Dabartinės Birutės šeimynos nariai tik turi visi dirbti ir reguliariai lankyti dainų pamokas, atnešančiam sezonui galės nuveikti daug gero darbo. Juk tai yra gražus dalykas priklausyti jaunimui prie choro ir lavintis dainavimo. Birutėčiai visi kaip venas į darbą, Chicagos lietuvių publika jusų darbą pilnai įvertins. — Svečias.

Brighton Park

Keistučio Pašelpinio Klubo susirinkimas.

DLK. Keistučio Klubo susirinkimas įvyko 7 d. rugsėjo, McKinley Park svetainėje. Susirinkimą vedė pirm. J. Alexandravicius. Protokolas skaitytas ir priimtas su pataisymu. Laiškas skaitytas ir priimtas, nuo Ateities Ziedo Draugijėlės.

Seka ligonių raportai. Lankytojams, kurie sergančių neatlanko, pažymėta baumės. Klubas dabar turi tris ligonius: S. Varnių, S. Venckų ir O. Ožalą. Seni nariai sugrįžo, kurie buvo atsilikę su mokesniais. Urmolis ir Stukas liko vėl priimti į klubą. Dar vienas vėliaus pribuvo, Ambrazas Vizbaras taipgi senas narys; bet apsvačius priėmimas liko atidėtas kitam susirinkimui, kad išspildytų įstojimo blanką, tada bus geriaus dalyką nuspręsti.

Raporto pikniko komisijos nebuvo — dar ne gatavas, nes nesurinkti tikietai nuo narių, kurie buvo paėmę tikietus pardavimui. Konstitucijos komisijos raportas priimtas, pranešta, kad konstitucijos korekta jau sugrąžinta Naujienoms. Spulgos raportas priimtas. Lietuvių Auditorium komisijos raportas priimtas ir nutarta šaukti ekstra susirinkimą. Tai pavesta valdybai. Mildos bendrovės raportas nėra; dalykas teisme. Dramos skrybiaus raportas priimtas.

Valdyba pranešė, kad A. Vertelkos posmerstinė neįsmokėta dėl neaiškumo popieruose. Įgalota valdyba ir ant toliaus tą dalyką prižiūrėti ir tik būnant geriems dokumentams galima išmokėti. Juciaus pomirtinė jau apmokėta.

Komisija žemaitės Fondo liko įgalota darbuotis iki suras ir kad plačiau atsisaukti į laikraščius ir į tuos, kurie kada ir kiek aukavę yra.

Nauji nariai prisirašė šilaitė, — 17 metų, P. Brodelis, 30 m. Korespondento raportas priimtas; jis pranešė, kad Keistučio reikaluose parašyta keturios korespondencijos vien į Naujienas, o kitur taipgi porą parašyta.

Išrinkta komisija rengimui baltius 16 d. lapkričio, Meldažio svetainėje.

Ateities Ziedo Draugijėlės reikalai svarstyti ir atidėti kitam susirinkimui.

Keistučio Klubo Koresp.

Pranešimai

KASDIEN JUS GALITE PRISIRAŠYTI Prie NAUJENŲ SPULKOS ir turėtumėt prisirašyti tuojau, jei dar nesate prisirašę. Dėdami kas savaitę po dolerį, nei nepatėmsyt, kaip susidėsit užtekintai pinigų, kad nusipirkus sau namelį ar užtikrintis savo senatvę.

NAUJENŲ SPULKA,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

LSS. VIII Rajono konferencija įvyks rugsėjo 21 d., 11 val. diena, Naujienų name. Visos LSS. VIII Rajono kuopos prisiskait delegatus, taipgi kurių kuopų užsiliko mokesčiai į Rajoną, tai užsimokėkit.

— A. Vilis, LSS. VIII Raj. sekr.

Jaunoji Birutė. Šiuo metu pranešiu visoms ir visoms kad įvyksta repeticijos ir pamokos Choro, Orchestro, teatro ir klasikinio šokių, kas serdoso vakarą, kaip 7:30 val. didžiojoje Mark White Sq. svet. Meldžiū tuos narius ir naves kur dar nesate atsilankę iki šiam laikui, malonėkite prisibūti. Taipgi meldžiū daug naujų mergaičių ir bernaičių prigulėti prie virš minėtos mokslo jaunūmės draugijos.

M. M. Yuodis.

Ciceriečiams Naujienų skaitytojams ir remėjams šiuo pranešame, kad Cicerio veikla naujas Naujienų atstovas. Nuo pirmos dienos liepos šiuo metu viešon K. Nobaro lieka F. Lukosevičius. Todel visu skaitytojų su visokiais reikalais galioje musų atstovo kreipkitės į Naujienų stotį 1405 So. 49 Ave., Cicero, Ill. F. Lukosevičius.

— Naujienų Adm.

Visi norinti gauti "Naujienas" kiekvieną dieną, anksti iš ryto į savo namus, praneškite tuoj į Aušros Knygyną, 3210 So. Halsted St. Nuo ko 1 d. dienos Aušros Knygynas paveda šitą darbą, išnešiojimą laikraščių palydusiam ir pilnai tą darbą žinančiam žmogui. Taipgi norinti gauti kas savaitę "Keleivį" arba kas mėnesis "Gyvenimą", "Gydytoją", taipgi ir kitus laikraščius, praneškite Aušros Knygynui virš pažymėtu antrą arba pridukite reikalavimą telefonu: Boulevard 9663.

Northsidečiams Žinotina. — Pirmyn Choro dainų repeticijos atsisbus kiekvieną antvakarinę Lyubosės svetainėje, 1822 Wabasha Ave., pradžia 7:45 vakare. Visi dalyviai šio choro būtinai lankykite repeticijas reguliariai, nes to prašo dirigentas p. Sarpalius, kadangi pastaroju laikui yra pradėta rengtis prie suvaizdinimo svarbesnių kurinių. Taipgi, da nedalyvaujanti šitame choro, o mylinči dainą ir dailę esate nuoširdžiai kviečiami prisidėti. Todelgi, vyrai ir moteris nepatingeikite ateikite ir kurie dailės darbo, prie darbo kuris žadina liaudių siekti aukštesnių tikslų. Prisidėti prie Pirmyn Choro galite bile atradienį viršui pažymėtame laike.

— Pirmyn Choro pirmininkas Juozas Acilla.

Brighton Park. — Ateities Ziedo Draugijėlės pamokos prasidės pamedelį, 15 d. rugs.; kartu bus ir tėvų susirinkimas. Visi vaikai ir mergaitės, kurie prigulę prie kurie noritė prigulėti ateikite ir kurie siveskite tėvus, kad apkalbėjus ir sudarius geresnius plenus del rengimo vakaro. — Valdyba.

Chicagos Lietuvių Auditorium Bendrovė rengia iškilmingą vakariene balgimo statyti svetainės. Šeštadienio vakare, rugsėjo 20 d., Mildos svetainėje. Tikietus galima gauti bendrovės ofise, 840 W. 33 st. — Rengėjai.

Birutės Choro atidarymo šiuo metų sezono koncertas įvyks nedėliu spalio 12 d., Pilsen Sokol Hall, 1814 So. Ashland Ave. Birutė rengiasi prie koncerto visoms savo išgaloms, taip pat kviečia ir Chicagos gerb. publika lietuvių nepamiršti atsilankyti į koncertą. — Rengimo Kometas.

Internacionalo "Apraikišiojimas bus rugsėjo 30 d., Mildos svetainėje, 7 v. v. Kalbės d. P. Grigaitis ir Dr. A. Montvidas apie darbininkų judėjimą Internacionalu susitvėrus, kokia tada buvo darbininkų padėtis ir kokia yra dabar. Kviesdami visi darbininkai ir darbininkės atsilankyti į šį apraikišiojimą, nes tai bus svarbi diena.

— LSS. 4 kp. Rengimo Komitetas.

Birutės Choro vieny vyru dainų praktika atsisbus rugsėjo 16 d. Raymond Chapel, 816 W. 31 St. Pradžia 8 val. vak. Visi vyrai dainininkai būkit laiku. — Valdyba.

ASMENŲ JIEŠKOJIMAI

JIEŠKAU savo brolio Vincento Juovarauską. Būtinų kaimo, Jurbarko vals. Raseinių apskr. Girdėjau kad gyvena Chicago. Meldžiū broli atsisaukti ir jai kas žino pranešk.

PETRONĖLE JUOVARAUSKAITE 3256 Wallace St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7803.

PAJIEŠKAU savo draugo Tamono Jurgilą apie 5 metus atgal gyveno Detroit, Mich., o dabar nežinau iš Lietuvos paeina iš Kalėnų parapijos, Tauragės apskr. Meldžiū atsisaukti šiuo adresu:

JONAS BUKANTAS Box 12, Page, W. Va.

JIEŠKAU savo draugo Mykolo Šešgzo, paeina iš Lenkų kaimo Ervilko vals. Tauragės apskr. Girdėjau kad gyvena Chicago. Turu labai svarbų reikalą nuo juo motinos. Meldžiū atsisaukti ir jei kas žinote pranešk.

PETRAS URBUTIS 738 W. 61 St., Chicago, Ill. Tel. Normal 7245

APSIVEDIMAI

PAJIEŠKAU draugės apsivedimui, nuo 80 iki 40 metų, kuri myli gražų gyvenimą. Meldžiū atsisaukti. Pageidaujama, kad būtų neperdaug šventa.

Naujienos,
1739 So. Halsted St.,
Box 553

PAJIEŠKAU apsivedimui draugės nuo 18 iki 25 metų, kas esmu vaikinas 23 metų, nevartoju svajinančių gėrimų ir nekau, esmu laisvų pažiūrų. Katra mergina myliu linksma, gyvenimą, meldžiū atsisaukti, duosiu atsakymą kiekvienai.

Naujienos,
1739 So. Halsted St., Box 556

JIEŠKO PARTNERIŲ

REIKIA biznio partnerio, nereikia investuoti pinigų, tokio kuris turi biznio patyrimą ir nori pašvesti visą savo laiką, kur jis bus gerai apdovanotas. Turi kalbėti angliškai, prižiūrėti vyarus. Tikslai tokie, kurie pasitiki savimi, tegul atsisaukia, bet ne kitoki. Atsisaukite panedėly nuo 11 ryto iki 5 valandai vakare.

Theodore E. Brown
2610 So. Spaulding Ave.

IVAIRUS SKELBIMAI

PAGRAŽINAM NAMUS
Ar Tamistai yra reikalus savo namų — maliovi, dekoruoti, kalsimuoti, popieruoti arba į naujus namus sudėti stiklus? Jei taip tai mes tą visą Tamatos darbą galime atlikti už gana prieinamą kainą — pirmą negu duositi kitam virš pažymėtą darbą, atsisaukite kainos pas mus.

Kreipkitės:

BRIDGEPORT PAINTING HARDWARE CO.
3149 So. Halsted St.,
Tel. Yards 7282.

STOGDENGYSTĖ
Jūsų stogų prakiurimas užtaisomas ir garantuojamas už \$4. Automobilų trokų patarnavimas Chicago ir apilinkė. Įstaiga 34 metų senumo. Didžiausia ir geriausia stogų dengimo įstaiga Chicago. Tik patyrę unijos darbininkai samdomi. J. J. Dunne Roofing Co., 3411-13 Ogden Ave., Phone Lawndale 0114.

3 storio stogai taisomi ir garantuojami už \$4. Seni stogai apžiūrėti ir kaina suteikiama dykai. Pažiūrėkite mūsų Gravel ir asfalt stogų dengimą.

JACOBSON ROOFING CO.
2011-13 W. Division St.
Armitage 6193

MOTERIMS PRANEŠIMAS!

Pardavimui vilnonės gijos nerinams, kaina už 4 oz matka 25c, 30c, 35c. ir 40c. Marškonios gijos mežginiams ir siuviniams 1000 yardų 10c, 15c, 20c. ir 45c. Pirkite dabar, nes yra laikas apsirūpinti žieminiams nerinams. Apilankykite o busite patenkinti. Musų kainos ant pusės žemesnės negu kur kitur. Adara kiekvieną dieną ir vakarais, nedėlioms po pietų.

FR. SELEMONAVICIUS,
504 W. 83rd St.,
Pirmos lubos

CITY STOVE-REPAIR WORKS

1064 W. Roosevelt Rd.
Phone West 2685
Taisome pečius, heaterius, su vandeniui iš fronto visokių išdirbimų. Roosevelt Rd. prie Blue Island Ave. Atidara vakarais ir nedėlios rytą.

FOPIERAVIMAS, iškabų rašimas, dekoravimas, iškabos, modelį išdirbinėjimas ir langų pagražinimas. Mokinimas prie tikro darbo. Adara nedėlioj ir vakarais. Užsdirbkite kol mokinatės.

SUPERIOR SIGN SCHOOL
2139 So. Wabash Ave.
Tel. Calumet 4413

ISRENDAVOJIMUI

ISRENDAVOJU Didelę krautuvę (štoras) kampas 35ta ir Emerald Ave., labai tinkama vieta del lietuviškos valgyklos, pigi randa pirmais metais.

CHAS. J. BAGDZIUNAS & CO.
736 West 35th Street
Boulevard 0012.

SIULYMAI KAMBARIŲ

KAMBARYS vienam ar dum vaiknam prielaisvų žmonių. Su valgiu ar be valgio. Atsisaukit šiuo adresu.

K. Skaistis,
1510 So. 48th Ct., Cicero, Ill

GANA tinkamas ruimas del rendos vienam arba dviem vaiknam arba ir merginoms. Ruimas su visais patogumais — elektros šviesa, maudynės ir tt. Taipgi jei reikalinga galu ir valgi pagaminti.

921 W. 33 Plie,
1mos lubos frontas

RUMAS rendai, vienam ar dviem vaiknam. Elektros šviesa, telefonas ir maudynė. Atsisaukite

P. URBONAS,
3159 So. Halsted St.
2ros lubos

REIKIA DARBININKŲ

MOTERŲ

REIKIA patyrusių operatorų, darbas prie princes slip, bloomerių ir petticoatų. Šviesi dirbtuvė, nuolat darbas, gera mokeskis. Marvel Maid Garment Co., 407 So. Green St.

REIKIA DARBININKŲ

VYRŲ

REIKALINGAS duonkepys pirmos rankos. Atsisaukite

DOMIN. SUKOWICZ,
1208 E. 93 St.

RAKANDA!

PRIVERSTAS PARDUOTI Savo gražius rakandus del 5 kambarių, 2 miegamo kambario setai, 8 šmųtu valgomiojo kambario setas, šilkinis mohair parloro setas, liampa, console fonografas, parduosiu pigiai sykiu ar dalimis, 722 W. Garfield Blvd. netoli Halsted St. Tel. Boulevard 9242.

PARDAVIMUI parloro setas, 2 bresinės lovos, parloro karpetas, 2 pečiai, virtuvės setas.
3759 So. Halsted St.
Yards 1626

PARDAVIMUI

PARSIDUODA buclinė ir grosernė visokių tautų apgyvntojų apilinkė, gera vieta, geri ruimai pagyvenimui, lysis ilgas, pirkite gana pigiai. Atsisaukite

821 W. 34 St.

PARDAVIMUI kendžių, cigarrų, ice creamo, mokyklų reikmenų, su 1 augšto muriniu namu, 2 karų garažius. Geroje vietoj, netoli lietuvių mokyklų ir bažnyčios. 2734 W. 43 St

PARDAVIMUI grosernė ir buclinė, pirmos klesos, cash biznis. Parduosiu su namu ar be namo, arba mainysiu į namą. Matykiti savininką

1141 W. 99 Street

HOTELIS 24 kambarių, restauranas ir nesvaiginamų gėrimų parloras, garu šildomas, yra elektra, bėgantis vanduo, pardavimui pigiai. Pardavimo priežastis — periskyrimas partnerių.

AMERICAN HOTEL,
7622 W. 61 St.,
Argo, Ill.

PARDAVIMUI Restaurants tarp dviejų strykarių linijų, geras lokešinas, geras biznis, pigi randa, biznis per ilgas metus išdirbtas. Pardavimo priežastis — turiu du biznius.

Atsisaukite

1745 So. Halsted St.,

PRIVERSTAS parduoti vieną iš dviejų pulruimių, 1940 W. North Ave. ir Robey St., 8 stalai ir 1409 S. Racine Ave., 5 stalai. J. Salivonchik,
1409 S. Racine Av. Roosv. 7748

PARDAVIMUI delicatessen ir groserio kratuvių. Vieta išdirbta, biznis gerai daromas, ruimai gyvenimui, arba mainysiu ant namo, agentai nesikreipkit.

Kreipkitės

PARDAVIMUI grosernė ir buclinė lietuviams apgyvntojė kolonijoje. Vieta išdirbta per daugelį metų. Parduosiu už gerą prieinamą kainą. Priežastis pardavimo nesutikimas šeimynoje.

ANTON MONTRIM,
2956 Union Ave. Tel. Victory 7012

PARSIDUODA buclinė ir grosernė. Viskas yra gerame stovyje. Biznis išdirbtas ir neša pelną. Priežastis — savininkas turi du biznius; kambariai pagyvenimui ir garadzius.

4318 S. Mozart St.

PARDAVIMUI grosernė su namu, 4 gražūs gyvenimui kambariai, vana, elektra ir gasas, randasi prie 1627 Newberry Ave., pusė cash — lengvi išmokėjimai. Pardavimo priežastis — liga. Sautkite telefonu

Canal 3731

PARDAVIMUI buclinė ir grosernė. Biznis gerai išdirbtas; visokių tautų apgyvntojė lietuvių daugiausia. Lysą galima duoti ant kiek norėsite.

Naujienos, Box 554

BRIGHTON PARK Parduoda hardware ir paint krautuvę. Krautuvė randasi geroje vietoj ir daro labai gerą biznį. Kaina \$7500.

Atsisaukite

4429 S. Fairfield Ave.

PARSIDUODA mažai vartotas electric pianas su rolelemis. Parduosiu pigiai.

2050 W. 21 St.
1 fl. štoras

PARDAVIMUI

Grojiklių Pianų Bargenas

\$125
Su 102 roleliais, cabinet ir benchais, naujas kainavo \$700. Turi but parduotas tuojau iš priežasties apeidimo miesto.
3324 N. Marshfield Ave.
netoli School St.
Klauskite Mr. Reis piano.

PARSIDUODA grosernė geroje vietoj prie Lietuviškos bažnyčios ir mokyklos, visko galima laikyti, visi buclinės ir kiti noli gali pamatyti. Parduosiu labai pigiai. Priežastis patirsite ant vietos.

ANTANAS MATINKUS
4601 S. Hermitage Ave.

PARDAVIMUI labai geras, vertas \$500, moterų fur kultas, beveik už pusę kainos.

DR. S. A. ŠLAKIENE,
6733 Crandon Ave.,
Tel. Hyde Park 3395

NAMAI-ZEMĖ

\$475 Lotai \$475

UŽTIKRINU, kad dar nei vienas nėra matęs nei Chicago, nei jos apilinkėj tokios puikios teritorijos, kokioj mes dabar parduodam lotus.

Kiekvienas pamatęs tą apilinkę stengsis nusipirkti sau lotą ir statyti sau namą tarpe lapotų medžių ir šnabždančių miškų, kurie randasi visai netoli. Mes turime dar 20 lotų, parduodančių vos tik po \$475 ir lengvais išmokėjimais.